

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКА БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
АБАЙ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ
УНИВЕРСИТЕТІ

«Бекітемін»

Педагогика және психология
факультетінің деканы

Абаева Г.А.

2024 ж

D021-Арнайы педагогика білім беру бағдарламалары бойынша
қабылдау емтиханының

БАҒДАРЛАМАСЫ

D021-Арнайы педагогика

Қабылдау емтиханының бағдарламасы «Арнайы білім беру» кафедрасының
отырысында талқыланды және бекітілді «30» 05 2024ж Хаттама № 10

Кафедра меңгерушісі:

психол.ғ.к., қаумд. профессор Аутаева А.Н.

Бағдарлама Абай атындағы ҚазҰПУ, Педагогика және психология
факультетінің кеңесімен бекітілді.

Хаттама № 11 «25» 06 2024ж

Алматы, 2024 ж.

Докторантура PhD
D021 – Арнайы педагогика
«8D01901 – Арнайы педагогика бойынша оқуға
түсуге арналған емтихан
БАҒДАРЛАМАСЫ

Бағдарламаның негізгі (базалық) тақырыптары

Арнайы педагогиканың базалық негіздері

Арнайы педагогика педагогиканың бір саласы

Арнайы педагогика педагогикалық ғылымның саласы ретінде. Арнайы педагогиканы зерттеудің пәні. Аномалды дамудың сапалық ерекшелігін білудің принциптері мен әдістері (Л.С.Выготский). Арнайы педагогиканың тұжырымдамалық аппаратының қалыптасуы мен даму заңдылықтары. Негізгі педагогикалық категориялар: тәрбиелеу, оқыту, дамыту, түзету, компенсация, әлеуметтік оңалту, абилитация, интеграция, мүмкіндігі шектеулі балаларды әлеуметтік бейімдеу. Арнайы педагогиканың міндеттері. Арнайы педагогикадағы ғылыми зерттеу әдістері. Арнайы педагогиканың гуманистік парадигмасы.

Арнайы педагогиканың ғылыми негізі

"Арнайы педагогика" феноменін заманауи түсіну. Арнайы педагогика құбылыстарын философиялық түсінудің ерекшелігі. Философиялық ой тарихындағы адамның қалыптан тыс дамуы туралы идеялардың дамуының негізгі тенденциялары. Мүмкіндігі шектеулі тұлғаларды әлеуметтік оңалту тұжырымдамасы. Мүмкіндігі шектеулі тұлғалардың тәуелсіз өмірі идеясының мәні. Ерекше білім беруді қажет ететін балаларды дайындаудағы арнайы педагогиканың міндеттері және әлеуметтік мәдени интеграция. Арнайы педагогиканың міндеттерін жүзеге асырудың негізгі ғылыми тәсілдері, мысалы, клиникалық, психологиялық, құқықтық және т.б.

Арнайы педагогиканың жүйеленуі мен статистикасы

"Даму мүмкіндіктері шектеулі бала" ("аномалды бала") түсінігі. Адам дамуының шектеулі мүмкіндіктерінің заманауи жіктелуі. Жіктеудің ғылыми негіздері. Арнайы білім беру жүйесіндегі ерекше білім беруді қажет ететін балалар (сенсорлық, зияттық және қимыл-қозғалу бұзылыстары бар балалар). Ауытқушылықтың пайда болу себептері. Арнайы білім беру ұйымдарының заманауи құрылымы. Мүмкіндігі шектеулі тұлғалардың құқықтарын қорғау жөніндегі халықаралық құжаттар. Мүмкіндігі шектеулі тұлғалардың құқықтарын қорғау жөніндегі Қазақстандық мемлекеттік саясат. Арнайы педагогиканың пәндік салалары.

(ЕББ) Ерекше білім беруді қажет ететін тұлғаларға арнайы білім беру

Арнайы педагогиканың дидактикалық негіздері. Ерекше білім беру қажеттіліктері және арнайы білім берудің мазмұны. Мүмкіндігі шектеулі тұлғаларға арнайы білім берудің принциптері, әдістері мен формалары. Түзету-білім беру процесін қамтамасыз ету құралдары. Арнайы білім беру жүйесіндегі педагогтың кәсіби қызметі және тұлғасы. Қазақстандағы арнайы білім беру қызметінің заманауи жүйесі.

Арнайы педагогика мен арнайы білім берудің даму болашағы

Алдын алу және ерте анықтау. ҚР-да мүмкіндігі шектеулі балаларға ерте кешенді көмек көрсету. Арнайы педагогиканы дамытудың басым бағыттары. Арнайы педагогикадағы интеграция және саралау. Интеграция модельдері. Инклюзия және инклюзивті білім беру. Гуманистік білім беру жүйелері.

ҚР жоғары (арнайы) білім беруді дамытудың қазіргі кезеңінің халықаралық контексті
ҚР жоғары білім беру жүйесінің нормативтері. Еуропалық жоғары білім беру кеңістігінің әлеуметтік нормалары: болондық регулятиві. Құзыреттілік тәсіл негізінде оңай түсінілетін және салыстырылатын дәрежелердің жалпы еуропалық жүйесі. Құзырет және құзыреттілік. Білім беру құзыреттілігі: жаһандық және негізгі. Жоғары білімнің еуропалық кеңістігінің білім беру траекториялары мен деңгейлері. Оқыту нәтижелері және оларды бағалау. Білім беру бағдарламалары және білім беру бағдарламалары сапасының критерийлері.

Арнайы педагогика әдіснамасы: анықтамасы, міндеттері, деңгейлері мен қызметтері

Әдіснаманы заманауи түсіну. Ғылым әдіснамасының анықтамалары. Арнайы педагогика әдіснамасының пәні. Арнайы педагогика әдіснамасының мәні. Педагогика әдіснамасының ғылыми таным саласы ретіндегі аспектілері. Арнайы педагогика әдіснамасының негізгі функциялары. Арнайы педагогиканың әдіснамалық білімінің құрылымы (4 деңгей). Арнайы педагогикадағы ғылыми зерттеу әдістері. Ғылыми зерттеу әдістерін түсіну. Арнайы педагогикада ғылыми зерттеу әдістерін қолдану. Эмпирикалық психологиялық-педагогикалық зерттеу әдістері. Операциялық әдістер. Тәжірибелік әдістер. Бақылау әдісі. Әңгімелесу және сұхбат әдісі. Сауалнама әдісі. Педагогикалық эксперимент әдісі.

Әдебиеттер тізімі

1. Выготский Л. С. Основные проблемы современной дефектологии // Собр. соч.: в 6 т. М.: Педагогика. 1982–1985. Т. 5. С. 13.
2. Лубовский В. И. Основные проблемы ранней диагностики и ранней коррекции нарушений развития // Дефектология. 1999. № 1.
3. Е. Н. Горина, Ю. В. Селиванова, Н. А. Дефектология : современные проблемы и перспективы развития / Саратов : Изд-во Сарат. ун-та, 2014. – 312 с.
4. Назарова Н.М. Специальная педагогика: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Аксенова Л.И., Архипов Б.А, Белякова Л.И. и др.; Под ред. Назаровой Н.М. — 4-е изд., стер. - М.: Издательский центр «Академия» - 400 с.. 2005
5. Матюхина, Ю. А. Специальная педагогика: шпаргалка : учебное пособие : [16+] / Ю. А. Матюхина, О. О. Петрова, Р. Н. Сиренко ; Научная книга. – 2-е изд. – Саратов : Научная книга, 2020.
6. Кумарина, Г. Коррекционно-развивающее образование : актуальные проблемы теории и практики / Галина Кумарина // Народное образование. - 2007. - № 8. - С. 184-192. - (Школа здоровья).
7. Соколова, Н.Д. Дети с ограниченными возможностями: проблемы и инновационные тенденции в обучении и воспитании / Н.Д. Соколова, Л.В. Калиникова. - М.: 2005. - 180 с.
8. Багаева, Г.Н. Социальная работа с семьей ребенка с ограниченными возможностями / Г.Н. Багаева, Т.А. Исаева. - М.: ВЛАДОС, 2005. - 451 с.
9. И.Д. Емельянова, С.В. Маркова, А.А. Сергеева Е 60 «Современные проблемы науки и специального (дефектологического) образования»: учебное пособие для магистрантов, – Елец: Елецкий государственный университет им. И.А. Бунина, 2018. – 98 с.